

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal oplyse, at efter behandlingen af den næste sag på dagsordenen vil der blive en pause. Det bliver ikke nogen lang pause, jeg vil tro et sted mellem en halv time og tre kvarter.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om at friholde pensionister og kontanthjælpsmodtagere for virkningerne af de økonomiske indgreb på energiområdet.

Af Erik B. Smith (S) m.fl.
(Fremsat 5/12 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Jeg vil først sige, at jeg da nok synes, at socialdemokratiet er meget hurtigt ude i denne sag. Formålet med det, regeringen ønsker at gennemføre på energiområdet, er at afbalancere virkningerne af prisfaldet på energi. På den baggrund er der netop ikke tale om, at forbrugerne i almindelighed eller pensionisterne og kontanthjælpsmodtagerne i særdeleshed vil blive dårligere stillet end tidligere.

Jeg vil godt komme lidt nærmere ind på de to grupper, forslaget nu omfatter.

Først pensionisterne. Der er vel ingen, der vil påstå, at folkepensionen er rigelig, og at man kan leve flot for det beløb, man får, hvis man kun har folkepensionen. På den anden side kan vi konstatere, at pensionisterne har bedre plads i budgettet nu og kan købe lidt mere for pensionen end i den social-

demokratiske regerings tid. Det er nemlig en kendsgerning, at pensionisternes købekraft i firkløverregeringens tid er blevet forbedret med omkring 3 pct. Under den tidligere regering skete der derimod en direkte udhuling af købekraften.

Når pensionisterne har været så relativt gunstigt stillet i forhold til andre befolkningsgrupper, skyldes det dels, at regeringen har fået styr på prisudviklingen, dels, at pensionisternes dyrtidsregulering er bevaret.

Jeg synes også, at man i forbindelse med dette forslag skal være opmærksom på, at pensionisterne får fuld glæde af faldet i energipriserne, fordi energipriserne jo ikke indgår i reguleringspristallet, som de sociale pensioner reguleres efter. Det vil altså sige, at de sociale pensioner som sådanne ikke vil stige mindre, selv om energipriserne er faldet.

Energiafgifterne vil alt i alt forhøje energipriserne med ca. 5 pct. og dermed netop inddrage det prisfald, der er konstateret siden marts. Samlet vil pensionisternes realindkomst derfor ikke falde, men stige i takt med det, der har været forudsat. Derfor er det selvfølgelig også afgørende, at regeringens almindelige økonomiske politik fortsættes.

Dernæst kort om kontanthjælpsmodtagerne. Her gør der sig de samme synspunkter gældende, at afgifter netop skal opveje prisfaldet.

Det kommer, at efter bistandsloven vil varmeudgifter blive betragtet som en rimelig udgift og derfor blive dækket.

Jeg kan derfor ikke tilslutte mig forslaget, som det ligger her.

Erik B. Smith (S):

I socialdemokratiet har vi fundet det nødvendigt at fremsætte beslutningsforslag om at give økonomisk kompensation til pensionister og kontanthjælpsmodtagere.

Det har været spændende at følge debatten her i dag om de økonomiske indgreb, regeringen har foretaget, og jeg vil ikke sige, at det kommer bag på mig, at socialministeren har den samme opfattelse, som finansministeren har givet udtryk for, at det jo bare er en justering, ikke sandt, af noget, der er i fuld gang med at øge den disponible indkomst. Der er ikke tale om, at det kommer til at opsuge købekraft. Det var næsten lige før det var tværtimod.

[Erik B. Smith]

Det må man sammenholde med det, den fungerende arbejdsminister sagde for ganske få minutter siden i forbindelse med et forslag fra det radikale venstre. Den fungerende arbejdsminister sagde, at regeringen så meget positivt på forslaget om regulering af dagpenge og efterløn, og at man da bestemt også havde stor forståelse for, at forslaget skulle sættes i relation til afgiftspakken. Der gælder tilsyneladende noget andet, når det drejer sig om pensionister, der unægtelig har en indkomst, der kun er en brøkdel af efterlønsmodtageres og dagpengemodtageres – for slet ikke at tale om dem, der er på varig bistandshjælp.

Jeg må sige, at det forekommer mig groft forargeligt, at man kan tale om, at dagpengemodtagerne skal have en 2 pct.s regulering, og sætter det i relation til afgiftspakken, men ikke når det drejer sig om pensionister med 41.000 kr. om året eller bistandsmodtagere, som ofte har langt mindre, for slet ikke at tale om dem, der er på nedsat bistandshjælp. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at den nedsatte bistandshjælps underholdstakst for ca. 3 år siden blev pillet ud af sin relation til folkepensionens grundbeløb, og at man i underholdstaksten alene pr. måned har mistet ca. 200 kr. Men det har måske ikke noget med den disponible indkomst at gøre, faldende energipriser osv.

Vi står i socialdemokratiet fuldstændig uforstående over for, at man ikke fra regeringens side fra starten har taget disse grupper med i en kompensation, men jeg kan forstå, at det har været med velberåd hu.

Under udvalgsarbejdet vil vi naturligvis have belyst, hvor meget priserne stiger, hvor meget omkostningerne stiger fra det tidspunkt, hvor lovene bliver vedtaget, og umiddelbart før. Det er klart, at det er præcis det beløb, vi ønsker der skal kompenseres for. Hvordan det skal gøres, må vi jo snakke om i udvalget, om det f.eks. skal ske ved forhøjelse af varmetilskuddet til pensionister. Det kan vi drøfte. Om det skal ske ved forhøjelse af underholdsbeløbet for bistandsklienter, må vi også drøfte.

Vi har fået et brev fra Folkepensionisternes og Invalideorganisationernes Kontaktudvalg, der bestemt ikke deler regeringens opfattelse, at dette bare er et indgreb, som justerer en i øvrigt strålende indkomstudvikling for disse lavtlønsgrupper.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg vil gerne til socialdemokratiets beslutningsforslag stille det spørgsmål: hvad er det, man ønsker at kompensere for?

Ingen synes, at pensionisterne har særlig høje indkomster, men jeg vil da godt pege på, at på baggrund af, at man har fastholdt pristalsreguleringen af pensionerne, har pensionisterne haft en forbedret købekraft, hvad ingen andre i samfundet har haft, og det lægger jeg megen vægt på.

Jeg vil gerne sige, at vi afviser forslaget.

Hanne Severinsen (V):

På venstres vegne kan jeg sige, at vi ikke kan støtte dette forslag.

Jeg har bemærket, at socialdemokratiet skriver i bemærkningerne til forslaget, at når socialdemokratiet har fremsat forslag om forbrugsbegrænsende indtægter for samfundet, har man altid holdt de økonomisk dårligst stillede grupper skadesløse. Det lyder jo kønt, men der er noget, der tyder på, at socialdemokratiet åbenbart pr. rygmarv mener, at indgreb er noget, der går ud over de svagest stillede, og at et indgreb er noget med skatter og afgifter, som det plejer at være.

Det forslag, regeringen her kommer med, er ikke et rygmarvsindgreb, et af dem, socialdemokratiet plejede at komme med hvert halve år. Derfor er der ikke nogen grund til at give kompensation til de svagest stillede. Der er simpelt hen ikke noget at kompensere for, som socialministeren så udmærket har redegjort for det. Der er tale om, at man ikke får det fald i energipriserne, som man ellers havde forestillet sig. Det er ikke noget, man skal kompensere for, og da det heller ikke er med i pristallet, kan jeg slet ikke se, hvilken nytte dette forslag skal gøre. Jeg kan ikke se andet, end at det må være, fordi socialdemokratiet hænger fast i gamle forestillinger om, hvad et indgreb er.

Birthe Hansen (SF):

Jeg har ikke helt så svært ved at se de dårligt stillede grupper i dette samfund, som fru Hanne Severinsen har. Jeg vil da godt sige, at hvis vi på et tidspunkt er dem, der fremsætter et forbrugsbegrænsende forslag, så vil vi, ligesom socialdemokraterne gør med dette forslag, sørge for, at de økonomisk dårligst stillede grupper i vort samfund ikke rammes.

[Birthe Hansen]

Vi støtter socialdemokratiets beslutningsforslag, fordi den borgerlige regering har gjort sit til at gøre livet så surt og så vanskeligt som muligt for de grupper, som er nævnt i forslaget. Det er ikke og det har heller ikke på noget tidspunkt været dem, der har øget deres forbrug. Det har de sandelig ikke haft nogen mulighed for.

I en TV-udsendelse i går aftes – og jeg skal nok fortælle bagefter, hvorfor jeg nævner den – var der en ung, enlig mor – hun er desværre kun én blandt mange – som gav udtryk for, hvor svært det var at klare sig i dagligdagen, når man som hun var arbejdsløs og på bistandshjælp. Hun ønskede, at hendes barn skulle få så god en opvækst som muligt. Kan vi virkelig være bekendt i 1985, og er vi virkelig så fattige, at det, at hun prioriterer sit barns opvækst højest, gør, at der ikke er penge, når man er på bistandshjælp, til noget som helst til hende selv? Jeg synes ikke, vi kan være det bekendt.

Nu var denne mor altså ikke alene i TV-udsendelsen. Statsministeren var også med og gav – for én gangs skyld uden smil – udtryk for, at han heller ikke mente, at man kunne klare sig for under 3.000 kr. om måneden. Denne ungede mor har ikke på noget tidspunkt fået 3.000 kr. Hun har fået langt under det.

Nu kan jeg se, at statsministeren ikke er til stede i salen; ellers ville jeg godt have spurgt statsministeren, hvornår, hvordan og med hvor meget man vil forbedre de enlige forsørgeres vilkår. Det var en gruppe, som statsministeren i går aftes udtrykte stor sympati for, og han sagde, at det var den gruppe, man ville gøre noget for. Så spekulerer jeg på, om finansministeren eller socialministeren måske kunne svare mig på spørgsmålet om hvornår og hvor meget, for det kunne jo være, at statsministeren havde indviet dem i de tanker, han har gjort sig om at forbedre de enlige forsørgeres vilkår.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre kan ikke støtte det forslag, socialdemokraterne har fremsat her, om, at man skal lave en kompensationslovgivning for det økonomiske indgreb.

Hr. Erik B. Smith kom – måske ved en fortalelse – til at sige, at socialdemokratiet står fuldstændig uforståeligt over for det, der

er foregået. Det har vi opfattet. Vi synes også, at socialdemokratiet er fuldstændig uforståeligt. Det var det også i formiddags, da hr. Hans Hækkerup talte varmt for de stakkels pensionister, som nu skulle til at betale mere for deres petroleum. Der er altså nogle, der ikke har forstået, hvad det handler om; det må vi så konstatere.

Det er nævnt fra ministerens side, at pensionisterne har haft en 3 pct.s forbrugsstigning i de år, hvor denne regering har været ved magten. Vi ved godt hvorfor. Det var, fordi det radikale venstre og socialdemokratiet sammen hindrede regeringen i at fjerne pristalsreguleringen. Det betyder alt andet lige, at denne gruppe i samfundet har haft mulighed for at øge forbruget i modsætning til så mange andre grupper. Vi har lige hørt om mekanismen med, at prisfaldet på energien ikke kommer med, hvilket reelt betyder, at pristalsreguleringen bliver mere værd.

Tilbage er så kontanthjælpsmodtagerne. Jeg synes, det er udmærket, at vi i udvalget skal have belyst, hvad det her betyder. Hovedparten af de penge, der kommer ind ved de øgede afgifter på energien, kommer fra benzin. Det kan vel ikke have undgået det uforståelige socialdemokratis opmærksomhed. Det er jo ikke pensionisterne og den enlige mor på bistand, der bruger benzin. Hun bliver overhovedet ikke ramt af benzinafgiften. Og hendes varmeudgifter er sikret på forhånd ved kontanthjælpsreglerne. Det ved hr. Erik B. Smith også udmærket godt. Det gjorde ministeren også rede for.

Så bliver spørgsmålet, om der er udgifter på varmeområdet for pensionister, som vi bør se på. Det er vi klar til at se på, men ikke her før jul, og det kan socialdemokratiet i øvrigt sagtens selv regne ud at man ikke kan nå at få konstateret. Vi skal efter jul beskæftige os meget med kontanthjælp, og da kan der være god grund til at se på, om de niveauer og de fordelinger, vi i øvrigt har inden for området, er rimelige, efter at disse afgifter er trådt i kraft.

Jeg synes, at man skulle lade være med at tage munden så fuld, som man gør, når man taler om asociale indgreb. Jeg har ikke set nogen mildere indgreb under socialdemokratiske regeringer end dette over for pensionister.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Nej, fru Aase Olesen har i det hele taget ikke set indgreb fra socialdemokratiet, uden at det har været sociale kompensationer.

Jeg fandt ikke anledning til at kommentere socialministerens oplysninger om bistandshjælpen, for jeg troede faktisk, at alle vidste, at hjælpen efter bistandslovens § 43 er en fast ydelse, hjælpen efter bistandslovens § 37, stk. 4, er en fast ydelse. Der er ikke hjemmel til at lægge alle rimelige udgifter oveni. Det troede jeg ærlig talt at også fru Åse Olesen vidste. Der bliver temmelig meget udvalgsarbejde, der skal belyse det her forslag, så også fru Aase Olesen kan forstå, hvad det kan komme til at betyde både for pensionister og for kontanthjælpsmodtagere.

Birgith Mogensen (CD):

CD mener, at hverken pensionister eller kontanthjælpsmodtagere vil blive berørt negativt af indgrebet med hensyn til energifgift. Skulle det imod forventning vise sig, at det bliver tilfældet, er CD naturligvis indstillet på at regulere en eventuel merudgift, når det drejer sig om pensionister og kontanthjælpsmodtagere. Indtil det modsatte er bevist, afviser CD forslaget.

Tinning (VS):

Jeg tror ikke, det tjener noget som helst fornuftigt formål, at vi forlænger debatten om, hvad der står i bistandsloven, og hvad der står i de tilhørende cirkulærer om kontanthjælp og sådan noget. Det kan vi jo i udvalget slå efter og få forklaret ved hjælp af ministeriets embedsmænd og -damer.

Derimod synes jeg, fru Birgith Mogensens bemærkning her til sidst var meget central. Det er klart, at hvis der ikke sker nogen stigninger nogen steder, så vil selv venstresocialisterne ikke kræve kompensation for de udeblevne stigninger. Også vi har dog en grænse.

Fru Birgith Mogensen sagde – ud over at erklære, at CD ikke mener, at det her vil ramme pensionister og kontanthjælpsmodtagere; det synes jeg ikke vi skal diskutere, det mener CD altså ikke, det er så i orden – at hvis det imod forventning skulle vise sig at være tilfældet, så er man naturligvis parat til at kompensere og sikre, at der ikke er nogen, der rammes. Det synes jeg er interessant, for jeg går ud fra, at fru Birgith Mogensen i det

her spørgsmål som i så mange andre er enig med ministeren, der jo tegner regeringen.

Dermed har vi faktisk den situation, at det handler om enten at sandsynliggøre, at der vil ske de her stigninger, og så kan man lige så godt kompensere med det samme, eller måske at sandsynliggøre, at der ikke kommer nogen, og så kan vi gå videre. Under alle omstændigheder ved vi, at vi har fru Birgith Mogensen med os, når vi siger, at skulle der ske nogle stigninger, så vil de selvfølgelig blive kompenseret fuldt ud og straks. Vi har ikke bare fru Birgith Mogensen med os. Vi har ikke bare centrum-demokraterne med os. Vi har regeringspartierne med os. Vi har ministeren med os.

Skulle det være forkert – det kan jeg ikke tro – så vil jeg selvfølgelig bede ministeren straks gøre os det klart, sådan at vi ikke kommer ud på tyndere is, end at den kan bære.

Pia Kjærsgaard (FP):

I regeringens netop udsendte lille røde bog, der omhandler justeringer af den økonomiske politik, står der på allerførste side, at regeringen har fremlagt en række klare mål for de kommende års økonomiske udvikling og har udformet en flerårig genopretningspolitik, som skal sikre gennemførelsen af de økonomiske mål. Derefter oprides selvrosende en lang række tiltag og andet godt, inden man går over til det, det drejer sig om, nemlig nye afgifter. Regeringen kalder det justeringer, men det skyldes nok, at regeringen ikke er klar over, at en spade hedder en spade.

Dette er en afgiftsbuket af den gammelkendte slags, og et af punkterne er socialdemokratiet interesseret i at friholde for disse afgifter, og det er pensionister og kontanthjælpsmodtagere.

Fremskridtspartiet er fuldstændig enig i, at de svagest stillede skal have bedre vilkår, end det hidtil er lykkedes at tilbyde dem. Fremskridtspartiet har tilmed fremsat lovforslag et par gange om at hæve folkepensionen, men det er mærkelig nok blevet stemt ned hver evig eneste gang. Hvor var socialdemokratiets omsorg, da vi fremsatte lovforslag om forbedret og forhøjet folkepension?

Hvordan pensionisterne skal friholdes, vil det nok være svært at oplyse konkret, eller

[Pia Kjærsgaard]

hvordan det rent administrativt skal finde sted. Hvis pensionisterne ikke skal rammes af disse afgifter, hvorfor skal andre med lige så lav indtægt så rammes? Og sådan kan vi blive ved. Der kan blive fritagelse for elafgifter og olieafgifter, som jo nok kan blive til nogle penge. Såfremt det ikke klart fremgår af socialdemokratiets forslag – det gør det ikke – hvad det vil koste i administration o.lign., er jeg bange for, at forslaget ikke umiddelbart kan støttes af fremskridtspartiet.

Vi ved naturligvis, at socialdemokratiet ikke har haft mange gange fem minutter til at udarbejde dette forslag, men som jeg kan forstå på de øvrige ordførere, skal der være et udvalgsarbejde, hvor vi måske kan vurdere forslagens økonomiske konsekvenser, og da vil fremskridtspartiet tage endelig stilling.

Jeg vil godt understrege, at det for fremskridtspartiet ikke er spørgsmålet, om vi vil komme pensionisterne til hjælp eller ej. Det har vores tidligere lovforslag om bedre folkepension vist at vi vil. Vi kan ikke gå ind for noget, der vil kræve ekstra omkostninger, fordi regeringens genopretning er ved at falde sammen som en gammel bræddehytte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.00.

Mødet udsat kl. 18.28

Mødet genoptaget kl. 19.00

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 94:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte.

(Fremsat 4/12 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Vedrørende det punkt, der drejer sig om statens refusion af udgifterne til individuel boligstøtte til flygtninge, kan jeg sige, at vi kan give tilslutning til boligministerens forslag om, at staten skal refundere udgifterne 100 pct.

Med hensyn til den anden del af lovforslaget, der drejer sig om situationerne med fælles forældremyndighed, kan vi give tilslutning til det princip, som boligministeren lægger op til her, men jeg tror, det bliver nødvendigt at samordne det med det resultat, vi er i fuld gang med at få klaret i socialudvalget, sådan at vi får de samme kriterier til at gælde, uanset om det er børnetilskud eller individuel boligstøtte, der er tale om. Så det vil blive en forsigtig tilslutning til ordningen i en lidt omredigeret form.

Agnete Laustsen (KF):

Lovforslaget omfatter to helt forskellige problemkomplekser, nemlig spørgsmålet om fastsættelse af kriterium for tildeling af boligstøtte ved fælles forældremyndighed og refusion til kommuner i forbindelse med boligstøtte til flygtninge.

Vi stemte i sin tid fra det konservative folkepartis side ikke for lovforslaget om den delte forældremyndighed, men vi må nu prøve at tilrettelægge lovgivningen således, at de mange afledede problemer, der er en følge af forældremyndighedsdelingen, løses bedst muligt. Og jeg tror såmænd, at problemerne er både flere og nok så komplicerede, som det flertal, der dengang vedtog loven, havde forestillet sig. Som hr. Torben Lund nævnte, er problemet jo også gældende inden for andre lovgivningskomplekser, ikke mindst inden for det sociale, og jeg vil derfor give fuld tilslutning til det, hr. Torben Lund sagde om, at det gælder om, at vi så vidt muligt koordinerer disse bestemmelser.

Refusion til kommuner med store udgifter til boligstøtte til flygtninge er vi helt enige i skal refunderes af staten med 100 pct. Det er